

[Fibiger.]

ejendele i modsætning til penge, idet mark-katastrofen betød, at de i virkeligheden havde tabt alt. De sidder endnu tilbage med forskellige dokumenter om, at de ejer så og så meget gennem tiendeafløsning og andet, men disse dokumenter er fuldkommen værdiløse. Det eneste, de havde tilbage, var præstegårdsjorden. Man var enig om i det gamle land, at man for kirkens og for menighedernes skyld dernede måtte ordne det sådan, at de kunne bevare disse præstegårdsjorder, at de ikke skulle udstykkes og kapitaliseres, så at man blot fik en indtægt gennem nogle kroner i renter af jordværdien; man var nemlig ængstelig for, hvordan forholdene ville udvikle sig, og man mente heller ikke, det var fuld erstatning for jorden, der blev tilbudt i det givne øjeblik. Når man nu ser på, hvordan det er gået siden 1922, må man jo indrømme, at pengene har ikke den værdi i dag, som de havde dengang, og det er i sig selv et bevis for, at man havde ret dernede, da man fra menighedernes, menighedsrådenes og kirkens side sagde: vi vil beholde jorden, som er noget værdifast; den kan vi have op igennem tiderne, således at vi kan få et virkeligt udbytte.

Jeg er derfor ikke en tilhænger af de nu foreslåede nye bestemmelser, selvom det ærede medlem hr. Erik Appel siger, at forhandlingerne skal ske på frivillighedens grundlag. Jeg har nu ikke opfattet lovforslaget sådan, at ordningen bliver helt frivillig, at man altså fra menighedsrådenes side skal kunne sige nej, hvis man ikke vil. Når man nedsætter en kommission herfra med en repræsentant for landbrugsministeriet, en for kirkeministeriet og en for menighedsrådene og denne kommission skal ordne forholdene, så ved man jo, hvordan det går; man vil lokke menighedsrådene med, at de kan få lidt flere penge, som er stillet til rådighed fra statens side. Og selv om ordningen kun skal gælde i 10 år, vil resultatet blive, at man forstår, at nu skal udstykningen finde sted.

Jeg er ingen tilhænger af det, der her er foreslået, og det vil jeg gerne begrunde. Jeg synes ikke, at nyordningen er så vel forberedt, som den burde have været. Der har nok været nedsat en kommission, men den har ikke afgivet nogen betænkning, i

hvert fald ikke nogen, vi har set, og såvidt jeg ved, har der ikke været enighed i kommissionen. Det ville derfor være rart, før man går videre i sagen, om man fra dem, der har haft med undersøgelsen at gøre, fik besked om, hvilke spørgsmål man har behandlet, og hvilken indstilling man er nået til. Den højtærede kirkeminister siger, at der blæser en blidere vind dernede, og at menighedsrådene har givet delvis tilslutning til nyordningen, og det ærede medlem hr. Erik Appel sagde det endda så stærkt, at menighedsrådene og menighedsrådsforeningens bestyrelse havde givet tilslutning til den. Dertil vil jeg sige, at det må vist bero på en fejltagelse; der er fra menighedsrådsforeningens bestyrelse, såvidt jeg ved, ikke givet nogen tilslutning til det, der er foreslået her. Man har tværtimod sagt, at hvis man skulle gå med til noget af dette, ville man have en værdifast erstatning, og jeg kan ikke se, at der i dette lovforslag er tale om at give nogen værdifast erstatning. Man siger, at man kan bytte med nogle plantagearealer. Ja, det kan være meget godt at sige, at de er værdifaste. Men hvis et stykke god jord, der hører til præstegården og tilhører menigheden, skal byttes bort med nogle plantagearealer, som måske om 50 eller 100 år kan begynde at give en afkastning, er det jo ikke noget, der hjælper dem, der lever i dag, for man kan ikke få det samme udbytte af disse arealer, som man kan få af præstegårdsjorden i dag.

Endvidere er der den forskel på præstegårdsjorden i Sønderjylland og den heroppe i det gamle land, at dernede har de fået skøde på jorden; det havde man ikke heroppe, da man lavede loven i 1919, og derfor var der nogen usikkerhed om, hvem jorden tilhørte. Det kan der ingen tvivl være om dernede; dér har de skøde på jorden, og det er oplyst, at det skøde blev givet under dansk styre i 1852, og hvad man har fået overdraget som ejendom, skal man jo ikke sådan lige med det samme give fra sig. Også for eftertidens, for historiens skyld synes jeg, det er naturligt, at menighedsrådene værger om den jord, de har fået.

Jeg forstår, at man såvel fra venstres som fra de radikales side vil gå ind for det, regeringen her har foreslået, og man må vel derfor gå ud fra, at lovforslaget bliver gennemført. Inden man går videre, vil jeg dog